

(המשך מעמוד 19)

הפינוי, העיקר הוא שהפינוי יימנע. אך הגרעין הקשה של מתנגדי ה- פינוי אינו נמצא במשבים הוותיקים של הפיתחה. במושבים, המתנגדים לפינוי מפורזים ומעטים במיספרם. מי שינהיג את המאבק נגד הפינוי הם המתיישבים חדשים בפיתחה. אלה הם אנשי גוש-אמונים.

הללו התחילו לרמוז על כוונותיהם ביום שבו נחתם הסכם השלום, לפני שנתיים וחצי. קבוצה קטנה של אנשיהם - מתנחלים מהגדה המערבית, התיישבה בעצמונה, נקודה בצפון-מערב הפיתחה. בשנה הראשונה גדל היישוב. המתנחלים עדיין מושכנים בקרוואנים, אך זוכים לסיוע מהממשלה ומהמנהל האזורי. לאחר שה ממשלה הכירה בהתנחלות הבלתי-חוקית. היום יש בעצמונה 15 מישפחות ו-30 רוקים. זה היה קו ההגנה הראשון של אנשי גוש-אמונים. יישוב שכולו שלהם. עצמונה הוא היישוב היחיד בפיתחה שבו אין מוצאים את כרזות התנועה-לעצירת

אחרון זה יהיה גם כאן. הרב רחל אומר שהוא אינו בעד אלימות. הוא טוען: "בעצמונה לא יושבים הברכה אלימים. אך אני יודע שיש סכנה של אלימות. יש אנשים שמדברים בשפה אחרת לגמרי מזו שאני מדבר בה, וברגע שאני נמצא כאן, יכולים לבוא גם אחרים."

"מידת-הדין השמימית"

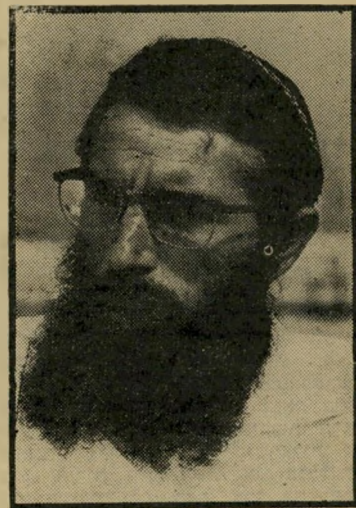
כ ודם בימות ובמושבים מדברים על הקיצוניים, שיעמדו במוקד ההתנגדות האלימה לפינוי. איש אינו מצביע עליהם בשמותיהם. אך הם ידועים היטב. הקיצוניים ניים ביותר הם אנשי מנוון, שמרכזם נמצא בישיבת ההסדר של בני-עקיבא. שנוסדה לפני שש שנים בעיר ימית. הישיבה מנהלת על-ידי הרב יעקב אריאל. אחיו, ישראל אריאל, הוא "מדריך רוחני", כדבריו. ישראל אריאל ניצב במקום השני ברשימת כן של הרב כהנא לכנסת. היום

רוב התושבים יושבים על המיזחודות, מיעוט קטן מכין את הבריקאדות. האם תהיה התפוצצות או פינוי שקט?

הנסיגה-בסיני. היישוב כולו הוא כרזה כזאת.

הרב נחום רחל הוא איש חייכן ושקט. הוא מהסס מעט לפני שהוא מסכים לדבר עם עיתונאי. הוא חושש מסילוף דבריו. הוא משתכנע לדבר כשאומרים לו, שכדי לסלף את דבריו אין צורך להגיע עד לעצמונה, שדרך עפר משובשת מוליכה אליה. כדי לסלף - אפשר להישאר בתל-אביב. הגיומק הזה עובד גם על אחרים מאנשי גוש-אמונים. אך יש כאלה שאינם זקוקים לנימוקים. הם רודפים אחרי ה-עיתונאים.

בחדר קטן ונמוך בקרוואן שלו, אומר רחל: "המהלך ההיסטורי של הציונות מזה עשרות שנים הוא תהליך הגאולה. זהו

רב ישראל אריאל, ארץ-ישראל היא ערך עליון

הגשמת חזון הנביאים, עם כל מה שמשמ-תמע מזה. הנתונים של המהלך הזה הם בניין האומה, העם והמדינה שלו. בארצו. "היסוד העיקרי כאן הוא - ארצו. עד היום היינו בטוחים שארץ זה ערך. זה המקום שבו נהיה אור לגוים. היום, כשעומדים למסור את הארץ בשביל מניעים ושיקולים חשובים ככל שהיו - זו הפסקה של המהלך, זו תקיעת מקל בר-גלגלים הציונות."

רחל הגיע לעצמונה מהתנחלות גוש-אמונים בקדומים. הוא אומר: "אני מאמין שהמצאות שלנו כאן תביא לכך שלא יהיה פינוי. אני מאמין שהמעשה הזה, ומעשים דומים, של עשייה ממש, ישפיעו על התודעה הלוקיית של העם, ודרך תיקון התודעה נגיע להשפעה על הממשלה. הן החדשה, אזנה כרוייה לציבור. בסבסטיה בקדום הצלחנו לא מפני שקבוצה קטנה הפחידה את הממשלה. זה היה חוד קניית שביטא את העם. אני מאמין שברגע הי

איש-עסקים מרגנית בלי פוליטיקה

הוא מסתייג מזהויו עם כהנא. הוא מבקש להבהיר שנאמנותו היחידה נתונה למנוון. "אני שמחתי מאוד כשנרצח סאדאת", אומר אריאל, "רשמית, כשפרצה מלחמת יום-הכיפורים הייתי רב פיקודי בפיקוד-שפון, והבאתי לכבורה 1000 חללים. ש-האחראי הישיר למוותם היה הידיד הגדול סאדאת. מידת-הדין השמימית פגעה בו ביום שבו פתח במלחמה. הוא חשב שיוכל לחגוג את הניצחון ולרחוק את ידיו בדם יהודים - וקיבל את גמלו בראשו. יש דין ויש שופט. יש שופט - יתכן שזה יוכל את השלום, שאינו אלא מוזימה, חלק מתוכנית מלחמה שמטרתה להגיע לתל-אביב."

אריאל מדבר על התנועה שלו ברמיזה, ואינו מסכים לספר הכל. "יש אנשים שמחוק לאיור ששייכים לתנועה, ואני לא מוסמך למסור את שמותיהם. הפעילות היא לא מתחתית, אבל חלק מהתוכנית, אם אתה פורס אותה, אתה מסכל אותה. חלק מהמלחמה הסמויה בינינו ובין הממשלה מחייבת סודיות. התנועה פועלת עם מח-לקות שתפקידן להכין בין השאר את האפשרות של יום הפינוי. העובדות חשור בות, ולא הפירסומת שמסביב."

על מה שעלול להתרחש בימים הפינוי אומר אריאל: "לא אדבר על הצד האופרטיבי, אלא על העקרונות. ארץ ישראל היא ערך עליון, שהחיים מתבטלים לעומתו. זה נקבע בביצות חרדה, כשמאות חלוצים מתו כדי ליישב את הביצות. לא השתנה כלום מאז. פה חיים יהודים שבשבילם ארץ-ישראל היא ערך-עליון. הם מוכנים למות בשביל החבל. ממשלה שלא תעריך זאת נכון, תשלם ביוקר. אם המחיר ששולם באלטנה היה יקר, גם כאן יהיה יקר."

"שנית, אם משהו בממשלה חושב שזה יהיה פשוט - חיילי צה"ל יבואו ויפנו - הוא טועה. בצה"ל יש יהודים, אתה יכול לשמוע היום בצבא יהודים שאומרים: אם אני אקבל הוראה לפנות - אני אלך לבית-סוהר ולא אפנה."

"כללית, אנתנו מוכנים לדבר על-כך שהחיים לא שווים בהיעדר ארץ-ישראל. זה מסביר לך מהו הקו האדום שלנו. נכון יותר - זה אומר שאין קו אדום." אבי פרוח, איש ימית, גם הוא מאנשי מנוון, מסכים עם הרב אריאל: "כאן הבית שלי. כאן נשעתי עץ, וכאן נולד הילד

איש "מעוז" פרוח, "כאן נולד הילד"

שלי. אני מצפה מעצמי שאדע איך להת-נהג כשיבוא משהו וינסה להוציא אותי בכוח מהבית שלי!" בנימת הדברים נשמע איום ברור.

בישיבה לומדים 100 תלמידים, הניכי תנועת בני-עקיבא. הרב יעקב אריאל, ראש הישיבה, טוען שהיא אינה מזוהה עם התנועה-לעצירת-הנסיגה-בסיני, אבל "התלמידים הם חופשיים לחשוב כרצונם." על כל אחת מדלתות הישיבה מודבקה כרזה של התנועה-לעצירת-הנסיגה. שלט מואר וגדול שלה נמצא גם על גג הישיבה. בעת הפסקה מנגן אחד התלמידים בי-קלרינט את התווים אל נא תעקור נטוע מתוך שירה של נעמי שמר. לאיש אין ספק: לצד עצמונה, תהווה ישיבת ההסדר של ימית מוקד התנגדות חשוב לפינוי, באפריל 1982.

בואם של אנשי גוש-אמונים לימית ולמוטל, ובמיוחד בואם של חברי-הכנסת של תנועת החירות והמפד"ל להתנחל בעיר, מעוררים חששות והתנג-דות בקרב כמה מהמתיישבים הוותיקים. אנשי גוש-אמונים טוענים, שהללו כועסים על-כך שתשומת-הלב הציבורית הוסטה מעניין הפיצויים לעניין ההתנחלות החד-שה, ובעלי העסקים והדירות בימית חוש-שים, שהדבר יזיק להם בתהליך המשא-ומתן על הפיצויים. יובב גור-ארי, המפגין ליד ביתו של דרוקמן מדי לילה, טוען: "אני רוצה להתפנות מכאן בשקט ובי-כבוד, ולחיות כאן את הזמן שנותר לי בשקט ובכבוד. אני רוצה שלא יצעקו פה, שעבאס' ופריצאס' ו...שיצעט" - ל-נשים ולילדים שלנו, ושביום הפינוי יהיה טקס יפה ואני ארגיש כמו אורח בגמר למלא חובה למולדת. אני לא רוצה ש-עצ רמיות - וזה מה שהם רוצים." בעת ריתחה קוראים לאנשי גוש אמונים בשם "הגנאי", "החניקים".

אנשים אלה אף יסדו את ועדה-הפעולה למניעת-השלטות-יכפיה-בימית. ועד זה שיגר מיכתב אל "האורחים שנטו ללון אצלנו", במיכתב נאמר:

"אורחים יקרים. לצערנו, חיבוקכם הפך להיות חיבוק דובי, אשר עושה מה שטרם הצליחו ממשלות ישראל ומצריים לעשות - לאץ את תושבי העיר האמיתיים לעזוב את בתיהם. באינו זכות אתם מכנים אותנו בוגדים במולדת, מודעלים ברעל הכסף, ומייעצים לנו לקחת את הפיצויים ולהסתלק כבר היום מבתינו? היכן הייתם במשך שש שנות הבניה של העיר? לא היינו מעולם ישוב הפגנתי שהוקם בפלישה לא-חוקית. ואנחנו לא מעוניינים להיות כאלה. אנא, שבטובכם, צאו מתוכנו, אל תסרידו אותנו, אל תכפו את עצמכם עלינו, אל תכבדו עלינו בשעות קשות אלה." פתחת-הריח היא תביעת של חומר-נפץ. המתיישבים במקום הם חומר-

מתנחל מגיע למוטל בימית החשמל לא ינותק

הנפץ עצמו. כשאין נפץ, חומר-הנפץ אינו מסוכן. המתיישבים הוותיקים, ברובם הי גדול, יתפנו ללא בעיות כאשר ימיתם תהליך המשא-ומתן על הפיצויים. אך הי נפץ כבר נמצא במקום. אלה הם אנשי מנוון ואנשי גוש-אמונים. לנפץ זה מהובר פתיל שהתייה ארוך, המחוקק על-ידי הי ממשלה. פתיל זה בוער כבר שנתיים, מאז תחילת המשא-ומתן על הפיצויים. אם לא ינותק הפתיל עד אפריל 1982, תהיה ההת-פוצצות גדולה ומכאיבה.

הממשלה יכולה לנתק את הפתיל, אם חסיים במועד את המשא-ומתן על הפי-צויים. המתנגדים לפינוי, למרות רעשנותם, על מרות הרמזים שהם מפזרים על כוונת-תיהם, והאיומים הגלויים והמוסווים, לא יוכלו לעשות הרבה לבדם. הם יהיו מבר-דדים, שכן מיספרם אינו גדול, ולא תהיה אוכלוסייה שתתמוך בהם אם יסתיים הי משא-ומתן לשיבועות-רצונם של התושבים.

האם הממשלה

תמנע התפוצצות?

לא שבינתיים ענייני המו"מ יגעם. ככל שעובר הזמן, נעשות המריבות שבין הצדדים קולניות יותר, והמחירים עולים. המתיישבים אומרים שלפני כשנה, כאשר נהל המשא-ומתן על-ידי מנכ"ל משרד-החקלאות דאן, אברהם בן-מאיר, היו סיכויים טובים לסיימו במהירות, ו-לשיבועות-רצונם של כל הצדדים.

אברהם בן-מאיר, היום מושבניק בתל-עדשים, מאשר התרשמות זאת. אז דובר על פיצויים בגובה של כ-20 מיליוני לירות למישפחה מאנשי המושבים. אחרי אברהם בן-מאיר התחיל לנהל את המשא-ומתן אחיו, שירש אותו כמנכ"ל משרד-החקל-אות, מאיר בן-מאיר. המתיישבים אומרים שהוא קשוח, מאיר בן-מאיר טוען שקשי-חותו נובעת מכך, שהוא מבקש לחסוך מכספי-הציבור.

המתיישבים אומרים שזו אינה מטרות. הם מצביעים על כך, שהיום מדובר כבר על פיצויים בגובה של 45 מיליוני לירות למישפחה - וזה אינו הכל, שכן סכום זה אינו כולל את ההשקעות העצמיות של המתיישבים, המסתכמות בעשרות מיליוני לירות נוספות. נציגי המתיישבים טוענים שבן-מאיר נסמנת עם הגורמים הקיצוניים ביותר בתנועה-לעצירת-הנסיגה-בסיני, ו-הוא עושה הכל כדי להשהות את המשא-ומתן, כדי שכל המתיישבים ימצאו עדיין בפיתחת-הריח ביום הפינוי.

בן-מאיר דוחה טענה זאת מכלילוכל. "לא הסתרתני מפני השרים שמינו אותי את דיעותי הפוליטיות, אך אינני מניח להם להשפיע עלי בעת המשא-ומתן. נוח מאוד לטעון שזאת מטרתי, כאשר אני מבקש לחסוך בכספי-ציבור." בן-מאיר טוען שלמרות כל העיכובים, הוא מקווה להגיע לסיכום מהיר תוך זמן קצר. המתיישבים נותרות העובדות בעיניו. הממ-שלה והמתיישבים הסכימו על מיסמך-העקרונות של השופט ברנזון, אך בינתיים נסוגו נציגי הממשלה מהסכמתם, והם גם אינם מסכימים לבורר שיקבע את גובה הפיצויים. המחיר עולה, הזמן מתקצר, ומאורעות גן-הירק עולמים להיראות כ-אידיליה רוגעת לנוכח מה שעלול לקרות בפיתחת רפיח באפריל 1982, אם לא תחליט הממשלה בעוד מועד על כוונותיה. **שלמה פרנקל**